

KONU : EV HİZMETLERİNDE ÇALIŞANLARIN HAKLARI

Ev hizmetlerinde yapılan işler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 4. maddesi 1.fıkrası (e) bendine göre İş Kanunu kapsamında değildir. Özellikle aşçı, uşak, bahçıvan, temizlikçi, özel şoför (aile bireylerini evden alarak alışverişe/gezmeye götüreren ve boş zamanlarını evde geçiren) sıfatıyla verilen hizmetler ev hizmetine girdiğinden burada çalışanlara 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun "genel hizmet sözleşmelerine" ilişkin hükümleri uygulanmaktadır.

Türk Borçlar Kanunu hükümlerine göre ev hizmetlerinde işçi çalıştıran işverenlerin yükümlülükleri;

1- Ücret (m:401)

İşveren, işçiye sözleşmede belirlenen ya da sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde asgari ücretten az olmamak üzere emsal ücreti ödemekle yükümlüdür.

2- Fazla çalışma ücreti (m:402)

İşveren, fazla çalışma için (haftalık 45 saati aşan çalışmalarda) işçiye normal çalışma ücretini en az yüzde elli fazlasıyla ödemekle yükümlüdür. Ancak, normal süreden daha fazla çalışmayı gerektiren bir işin yerine getirilmesi zorunluluğu doğar, işçi bunu yapabilecek durumda bulunur ve aynı zamanda kaçınması da dürüstlük kurallarına aykırı olursa işçi, karşılığı verilmek koşuluyla, fazla çalışmayı yerine getirmekle yükümlüdür.

3- Hafta tatili ve iş arama izni (m:421)

İşveren, işçiye kural olarak pazar günü veya koşulların buna imkan vermediği durumlarda bir tam günü tatil vermekle yükümlüdür.

İşveren, belirsiz süreli hizmet sözleşmesinin feshi halinde ise bildirim süresi içinde işçiye ücretinde bir kesinti olmaksızın, günde iki saat iş arama izni vermesi gerekmektedir.

4- Yıllık izin (m:422)

En az bir yıl çalışmış olan işçilerin yılda en az iki hafta ve onsekiz yaşından küçük işçiler ile elli yaşından büyük işçilerin de en az üç hafta ücretli yıllık izin hakları vardır.

5- Fesih bildirim (ihbar) süresi (m:432)

Hizmet sözleşmesi; bildirim diğer tarafa ulaşmasından başlayarak, hizmet süresi

- bir yıla kadar sürmüştür olan işçi için iki hafta sonra;
- bir yıldan beş yıla kadar sürmüştür işçi için dört hafta ve
- beş yıldan fazla sürmüştür işçi için altı hafta sonra sona erer.

Belirsiz süreli hizmet sözleşmelerinin feshinden önce, durumun diğer tarafa bildirilmelidir. Aksi halde fesih bildirim süresine ait ücretin ödenmesi gerekir.

Hizmet sözleşmesinde iki aylık deneme süresi öngörülmüşse, bu süre içinde fesih süresine uymaksızın sözleşme tazminatsız feshedilebilir.

6- Tazminat (m:438)

İşveren, haklı sebep olmaksızın hizmet sözleşmesini feshetmesi halinde işçi,

-belirsiz süreli sözleşmelerde, fesih bildirim süresine (5.maddede yazılı süreler);

-belirli süreli sözleşmelerde ise, sözleşme süresine uyulmaması durumunda, bu sürelere uyulmuş olsaydı kazanabileceği miktarı, tazminat olarak isteyebilir.

Tazminat tutarı, mahkeme tarafından belirlenecek olup, tazminat miktarı işçinin altı aylık ücretinden fazla olamaz.

Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen tazminat, İş Kanunundaki kıdem tazminatı niteliğinde olmayıp, ev hizmetlerinde çalışanlar "kıdem tazminatı" alamazlar. Ancak, Yargıtay kararlarında evde yapılan bazı işlerin İş Kanunu kapsamında değerlendirildiği görülmektedir. Bunlar;

Sürekli olarak çocuk bakımı işiyle uğraşan, bunun yanında ise, arzi olarak ev işlerinde ev sahibine yardım eden işçi İş Kanunu kapsamında sayılmaktadır. (Yargıtay 22.Hukuk Dairesi'nin 09.03.2015 tarih ve 2013/35095 E ve 2015/9308 K Sayılı kararı)

Aile bireylerini evden alarak alışverişe, şehir içinde gezmeye götürün, boş zamanında ev ve eklentilerinde zamanını geçiren şoförün de ev hizmeti yaptığı ve iş kanunu kapsamında olmadığı kabul edilmiştir (Yargıtay 9.HD. 09.10.2008 gün ve 2007/27814 Esas, 2008/25988 K.)

Ev sahibine ait ev ve bahçesinde ev hizmeti yanında bekçilik yapan ve ağırlıklı hizmeti bekçilik olan işçi, İş Kanunu kapsamında sayılmaktadır. (9.HD 29.09.2016 gün ve 2016/28557 Esas, 2016/16963 Karar sayılı ilamı)

Netice olarak, ev hizmetlerinde yapılan işlere uygulanacak Kanun hükümlerinin Yargıtay kararları da göz önüne alınarak belirlenmesinde fayda olduğunu düşünüyoruz.

Bilgilerinize sunarız.

Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.